

Schippers van weleer

Door Corine Nijenhuis

Jenny Zwiers-De Jonge (80) Schipperse 1959-1975

Luctor, Friese maatkast, 1920, 228 ton
Luctor, Kempenaar, 1930, 560 ton
Luctor, Kempenaar, 1963, 662 ton
Grouw, rondvaartboot, 1917, 28 meter,
150 passagiers

Jenny's vroegste ervaring met het water is verdrietig. Ze was anderhalf toen haar vader stierf, aan boord van zijn tjalk. Hij voer stenen naar de Zuiderzeewerken, zeilend op het wad kreeg hij een hartstilstand. Een neefje dat meevoer liet direct het zeil vallen, arbeiders op de zandplaten schoten te hulp. Maar ze konden niets meer doen voor Jenny's vader: 'Hij lag in één keer dood op de luiken.'

Haar moeder kon weinig anders dan aan de wal gaan. Ze kreeg een kleine uitkering om voor haar vier kinderen te zorgen. Tot groot geluk leerde ze een weduwnaar kennen. Die schipperde met twee dochters op zijn klipperak. Eenmaal getrouwd hadden ze samen zes kinderen en al spoedig kregen ze er nog eentje bij. En hoewel een deel naar school ging in Sneek, was het stevast vol in de roef van de klipperak. 'En toch kon er altijd meer bij, ik snap het nog niet.'
Na haar schooltijd in Sneek vertrok Jenny naar Dordt 'om t

naaien te leren' en vervolgens naar Den Haag, waar ze werkte bij de post-, cheque- en girodienst. Tot ze haar vroegere schoolvriendje tegenkwam. Herman had de Friese maatkast van zijn ouders overgenomen. Het schip heette Luctor. Hermans moeder had hetzelfde meegemaakt als Jenny's moeder: een plotseling verlies van haar echtgenoot. De worsteling die de weduwe doormaakte met acht vaderloze kinderen had haar doen besluiten het schip, dat van oorsprong Rival heette, om te dopen. Herman en Jenny hielden de naam in ere: al hun schepen noemden ze Luctor.

Fijne tijd

Hun huwelijk sloten ze op een rondvaartboot. Daarna moesten ze direct aan de reis. 'Naar Maashees. Dat was meteen mijn huwelijksreis.'
Het viel niet mee. 'Thuis waren twee broers aan boord, daar heb ik nooit wat meegemaakt.' Voor Jenny was alles nieuw. Het zelfstandig varen, maar ook het draaien van de huishouding. 'Ik snap nog niet hoe het allemaal goed gekomen is, maar 't kwam toch klaar.' In 1965 kochten ze een Kempenaar. 'Groter. Het moest steeds vooruit, dat is het streven als je jong bent.' Maar de laadruimte was dan groot, de woning werd al snel te klein voor het groeiende gezin. Op de 'nieuwere Kempenaar' werd het derde kind geboren. Ze voeren voor een vast kantoor, veel

in Duitsland, een fijne tijd. Maar Jenny wist wat zou volgen. Gaf ze haar kinderen eerst zelf les; na verloop van tijd was het internaat onvermijdelijk. De oudste twee gingen naar Vreeswijk. 'Toen begon het gesleep in de weekenden.' Het leverde stress op, al op maandag begon het gereken om op vrijdag in Vreeswijk te zijn. Toen de derde op internaat-leef-tijd kwam, werd het verlangen aan wal te gaan dwingender. Als ze in de vaart bleven, was een groter schip onvermijdelijk. En door de grotere vaarroutes die daarbij kwamen, zouden ze de kinderen nog minder zien.

Jenny en Herman kozen voor een nieuwe carrière. Maar wel op het water. Ze kochten een rondvaartbootbedrijf in Friesland. Een compleet ander leven: 'Ik was thuis en

hij voer.'

Jenny regelde de boekingen, de catering, smeerde broodjes indien nodig. En zag haar kinderen opgroeien. Behalve haar oudste. Zij verongelukte in het Friese dorpje waar het, in de winter, altijd zo stil is. Het heeft hen niet weggejaagd. 'Mijn man zegt altijd: je begint iets en dat maak je af.' Ze hebben het afgemaakt. Tot hun pensioen hielden ze hun rondvaartbedrijf. Met veel plezier. Nu wonen ze in Dordrecht. Maar varen met de rondvaart doen ze nog. Als passagiers. Op cruises. Volgende maand varen ze als vanouds de Rijn op.

Kent u iemand die beslist niet in deze serie mag ontbreken? Neem dan contact op met de redactie, of mail naar corine.nijenhuis@planet.nl

Schrijfster en beeldend kunstenaar Corine Nijenhuis schreef onder meer de non-fictie roman 'Een vrouw van staal', waarin zij niet alleen de geschiedenis van haar eigen varende woonschip, maar ook die van de Nederlandse binnenvaart van 1901 tot nu vastlegde. Ontmoetingen met oud-schippers tijdens lezingen naar aanleiding van dit boek, leverden een serie nieuwe verhalen op, die tweewekelijks in Schuttevaer verschijnen.

www.corinenijenhuis.com

De Friese maatkast Luctor waarop Jenny en Herman begonnen. Let op het stokanker, dat nu als onveilig zou worden aangemerkt. (Foto familie Zwiers)